

„Má-li se člověk stát člověkem, musí se vzdělat.“

J. A. Komenský

REGIONÁLNÍ ŠKOLSTVÍ A JEHO FINANCOVÁNÍ

Ekonomika odvětví veřejného sektoru

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ▶ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- ▶ Vzdělávací systém v České republice vychází z dlouhé tradice počínaje rokem 1774, kdy byla zavedena **povinná školní docházka**.
- ▶ Pojmem „regionální školství“ označujeme všechny školy a školská zařízení, které podléhají režimu školského zákona. Nezahrnujeme zde školy zřizované ministerstvem obrany, vnitra, spravedlnosti ani ministerstvem zahraničních věcí (např. vojenské či policejní školy)
- ▶ **ŠKOLSKÝ ZÁKON** -> Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších úprav.
- ▶ Podmínkou činnosti školy nebo školského zařízení je zápis do školského rejstříku.

- ▶ Nejvýznamnějším zřizovatelem škol v regionálním školství jsou **obce a kraje** - zřizují téměř 83 % škol.
- ▶ Soukromé osoby - cca 5 % škol.
- ▶ Registrované církve a stát.
- ▶ Aktuální statistika regionálního školství je k dispozici [zde](#).
- ▶ **Regionální školství je jeden z nejvýznamnějších segmentů veřejného sektoru**, který poskytuje vzdělávání a školské služby více než 1,5 milionu dětí, žáků a studentům.
- ▶ Regionální školství má **2 základní charakteristiky** - [vysokou míru decentralizace a velkou autonomii škol](#).

I. Školy

- mateřská škola, základní škola
- střední školy (gymnázium, SOŠ, SOU)
- konzervatoř, základní umělecká škola
- jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky

II. Školská zařízení - další vzdělávání pedagogických pracovníků

- školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové a další vzdělávání
 - zařízení školního stravování
 - školská účelová zařízení, výchovná a ubytovací zařízení
 - školská zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči
-

STRUKTURA REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ▶ Mateřské školy a předškolní zařízení (jesle)
- ▶ Základní školy včetně nižších ročníků gymnázií
- ▶ Konzervatoře
- ▶ Speciální školy a zvláštní pomocné školy
- ▶ Střední vzdělávání - gymnázia, SOŠ, SOU
- ▶ Vyšší odborné školy

[Schéma vzdělávacího systému České republiky za rok 2023/2024.](#)

- ▶ Školský zákon umožňuje několik právních forem škol regionálního školství, a to v závislosti na tom, kdo je zřizovatelem dané školy. **Všechny školy musí být zapsány ve školském rejstříku.**
 - ▶ Volba formy právního postavení školy je zcela v kompetenci zřizovatele.
 - ▶ Nejrozšířenější je příspěvková organizace (zřizují obce a kraje).
 - ▶ Pro soukromé školy je typická právní forma jako je a.s., s.r.o. nebo v.o.s.
-

- ▶ Systém financování školní soustavy je jedním z hlavních nástrojů řízení, jelikož přímo ovlivňuje stav škol, jejich prostředky, kapacity a prostor pro vývoj.
 - ▶ Školy a školská zařízení spadající do regionálního školství jsou financovány primárně ze státního rozpočtu a z rozpočtů územně samosprávných celků neboli zřizovatelů konkrétních škol.
-

SCHÉMA ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ V ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ▶ Týká se škol, školských zařízení, které zřizuje kraj nebo obec.

PŮVODNÍ SYSTÉM FINANCOVÁNÍ (před reformou):

- ▶ ignorace odlišné oborové struktury středního a vyššího odborného školství,
 - ▶ princip financování na žáka
 - ▶ rozdíly ve výši krajských normativů (tzn. rozdíl ve výši státní finanční podpory)
 - ▶ nezohlednění rozdílných úrovní nárokových složek v platech pedagogů v konkrétních školách (tarifní stupně dle délky praxe)
 - ▶ a další...
-

REFORMA FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAXULTA V KARVINĚ

- ▶ Týká se škol, školských zařízení, které zřizuje kraj nebo obec.

NOVÝ SYSTÉM FINANCOVÁNÍ (po reformě):

- ▶ Větší míra centralizace (centrální stanovení normativů) - rovnost
 - ▶ Důraz bude kladen na správnost, úplnost a pravdivost vykazovaných informací
 - ▶ Nový způsob stanovení počtu nepedagogických pracovníků (dle počtu pracovišť a počtu tříd, nově nikoliv na počet žáků)
 - ▶ Základní atributy jsou předvídatelnost, transparentnost, účelovost a rovnost.
-

ZÁKLADNÍ PRINCIPY NOVÉHO FINANCOVÁNÍ

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAXULTA V KARVINĚ

- ▶ Nemění se celý systém
 - ▶ Zásadní změna je u pedagogické práce - kombinace nákladového a normativního financování
 - ▶ Nový systém je založen na financování reálného objemu výuky a reálné výše tarifních platů pedagogů v MŠ, ZŠ, ŠD, SŠ a konzervatořích
 - ▶ Stanoven maximální rozsah vzdělávání hrazený ze státního rozpočtu
 - ▶ Financování podpůrných opatření v běžných školách a třídách se nemění
-

CO MÁ NOVÝ SYSTÉM FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ VYŘEŠIT?

- ▶ Větší míra centralizace (centrální stanovení normativů) - rovnost
 - ▶ Důraz bude kladen na správnost, úplnost a pravdivost vykazovaných informací
 - ▶ Nový způsob stanovení počtu nepedagogických pracovníků (dle počtu pracovišť a počtu tříd, nově nikoliv na počet žáků)
 - ▶ Základní atributy jsou předvídatelnost, transparentnost, účelovost a rovnost (neznačená, že všichni mají stejně, ale rozdíly jsou důvodné).
 - ▶ Zlepšení spolupráce i mezi zaměstnavateli.
-

HLAVNÍ CÍLE ZMĚNY FINANCOVÁNÍ

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ▶ Více vyrovnat mezikrajové rozdíly ve financování regionálního školství
 - ▶ Oddělit objem finančních prostředků pro školy zřizované obcemi a svazky obcí od prostředků pro školy zřizované kraji
 - ▶ Zprůhlednit podmínky financování pro ředitele škol
 - ▶ Otevřít prostor pro zvýšení kvality vzdělávání v důsledků možnosti menšího počtu dětí a žáků ve třídě bez negativního dopadu do financování
-

VÝHODY A NEVÝHODY NOVÉHO SYSTÉMU FINANCOVÁNÍ MŠ, ZŠ A ŠKOLNÍCH DRUŽIN

VÝHODY:

- ▶ Umí řešit různé platové zařazení pedagogických pracovníků
- ▶ Snižuje ekonomickou administrativu (nikoliv však výkaznickou)
- ▶ Snižuje závislost objemu finančních prostředků státního rozpočtu poskytnutých škole na počtu dětí a žáků

NEVÝHODY:

- ▶ Zvyšuje požadavky na správné vykazování - potřeba vyšší míry dohledu nad správností vykazování dat
- ▶ Výhody mohou být i nevýhodou (např. mladý pedagogický sbor) - fixace stávajícího platového systému ve veřejné správě
- ▶ Zatím nelze započítávat do financování např. školní psychology, speciální pedagogy, ...

STRATEGIE VZDĚLÁVACÍ POLITIKY ČESKÉ REPUBLIKY DO ROKU 2030+

- ▶ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky pověřilo skupinu odborníků úkolem vypracovat materiál s názvem Hlavní směry vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+.
 - ▶ Dokument poslouží jako podklad pro [Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+](#).
 - ▶ Strategie je klíčový dokument pro rozvoj vzdělávací soustavy ČR v letech 2020-2030+.
 - ▶ Změna ve způsobu a obsahu vzdělávání, podpora vyučujících, ředitelů a ostatních pracovníků ve vzdělávání, zvýšit odborné kapacity, vzájemná spolupráce, důvěra, zlepšit a posílit financování a zabezpečit jeho stabilitu.
-

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

DĚKUJI ZA POZORNOST 😊
